

Factsheet Pleegouders in de transitie

Editie 1. februari 2015

Van 12 tot en met 25 januari voerde de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen de eerste meldactie van 2015 uit voor pleegouders. Een actie die we dit jaar nog meerdere keren herhalen. De bedoeling hiervan is om de vinger aan de pols te houden hoe de overgang van de jeugdzorg van provincies naar gemeenten in de praktijk uitpakt voor pleegouders. Merken ze er al wat van? Of is het eigenlijk onopgemerkt aan ze voorbij gegaan. Wat loopt soepel en wat is nog voor verbetering vatbaar?

575 pleegouders vulden een meldformulier in en noteerden daarop hun vragen, zorgen en signalen ten aanzien van de transitie jeugdzorg. In deze factsheet vindt u de uitkomsten van deze meldactie.

Wat merken pleegouders tot nu toe van de transitie?

Zoals u in de figuur hiernaast kunt zien merkt het overgrote deel van de respondenten nog weinig tot niets. De grootste veranderingen voor pleegouders zijn:

1. Wisselingen in personeel **29%**

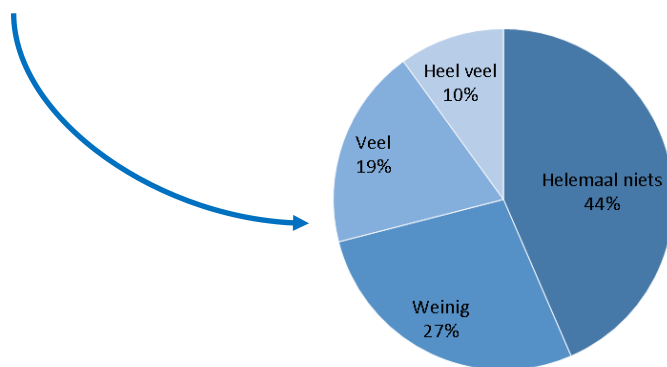
De ene pleegouder heeft een nieuwe pleegzorg-begeleider, de andere een nieuwe (gezins-)voogd en het komt ook voor dat zowel de (gezins-)voogd als pleegzorg-begeleider gewisseld zijn. Sommige pleegouders geven aan dat het voor hen nog onduidelijk is wie het gezin nu gaat begeleiden.

Vervelende consequenties van deze wisselingen zijn:

- Besluitvorming wordt uitgesteld/ vooruit geschoven. Of er wordt ineens een andere koers ingezet door een nieuwe medewerker.
- Een jarenlange vertrouwensband die soms was opgebouwd gaat verloren. Vooral geeft men aan dat het voor pleegkinderen erg moeilijk is om weer opnieuw het verhaal te moeten vertellen.
- Wisselingen gaan soms onzorgvuldig. Er wordt niet goed gecommuniceerd of een medewerker verschijnt ineens niet meer.

2. Vergoedingen **17%**

Dit gaat veelal over pleegkinderen die **extra zorg** nodig hebben, zoals psychosociale zorg, therapieën en bezoek aan de zorgboerderij. Het is voor veel van deze pleegouders onduidelijk is of hun kind nog van bepaalde zorg gebruik kan blijven maken en wie er dan vervolgens voor betaalt.

Daarnaast verandert volgens sommigen de **betaling van bijzondere kosten** voor pleegkinderen. Sommige pleegouders krijgen kosten niet meer betaald die voorheen wel voor vergoeding in aanmerking kwamen. Anderen geven aan dat het nog **onduidelijk** is of ze het vergoed krijgen en wie er dan betaalt.

3. Algehele onrust **16%**

16% van de ondervraagden merkt het meest door de algehele onrust en onduidelijkheid. Veelal wordt genoemd dat 'niemand iets weet en niemand antwoorden kan geven' en dat er veel 'stress en onduidelijkheid merkbaar is bij de werkers en de organisaties'. Pleegouders ervaren daardoor het gevoel maar te moeten **afwachten**.

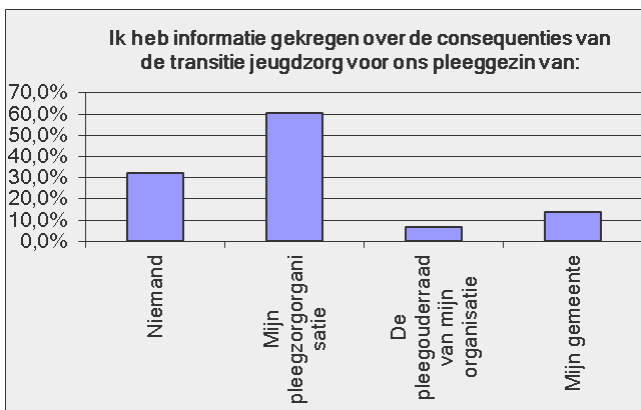
Overige veranderingen:

- Medewerkers hebben geen tijd voor ons gezin. De werkdruk is toegenomen
- Er is een omslag in het beleid merkbaar. Enkele voorbeelden: pleegzorgbegeleider begeleidt nu ook het biologische gezin/ kinderen worden ineens teruggeplaatst naar huis door wisseling (gezins)voogd/ OTS wordt omgezet in verderstreckende maatregel

Zijn pleegouders op de hoogte?

Op deze vraag antwoord slechts een kleine 8% volledig op de hoogte te zijn van de consequenties van de transitie. Ruim **66% geeft aan niet tot helemaal niet op de hoogte** te zijn van de consequenties. 25% is van mening redelijk op de hoogte te zijn. Mogelijk is hier een samenhang met het gegeven dat een groot deel van de respondenten aangeeft nog niets gemerkt te hebben van de transitie.

In de meeste gevallen werd informatie over de consequenties van de transitie jeugdzorg gegeven door de pleegzorgorganisatie. Toch zijn er ook veel pleegouders die aangeven dat niemand ze geïnformeerd heeft. Uit de antwoorden die in de categorie 'overig' werd gegeven blijkt dat 7% van de ondervraagden aan informatie komt door zelf daarnaar onderzoek te gaan. Via internet wordt er informatie gezocht en via andere media zoals de televisie en de krant. Aanvullend geeft een enkeling aan dat ze informatie hebben gekregen via pleegouderorganisaties (o.a. NVP en SBPN) en via de voogd.

Helft van de pleegouders maakt zich zorgen

De antwoorden op de vraag of men zich zorgen maakt zijn verdeeld. We kunnen stellen dat bijna de helft van de pleegouders zich een beetje tot ernstige zorgen maakt over de mogelijke consequenties die de transitie voor hen heeft.

Helemaal geen zorgen	18%
Weinig zorgen	35%
Beetje zorgen	31%
Heel veel zorgen	16%

ZORGPUNTEN

Achteruitgang kwaliteit van zorg & begeleiding

12%

Pleegouders zijn bang dat er minder geld en tijd is om te investeren in de begeleiding aan pleeggezinnen. Zijn er straks nog wel genoeg begeleiders met de juiste kwaliteiten om pleeggezinnen te ondersteunen? En hebben ze dan nog wel voldoende tijd voor jouw gezin? De wisselingen van medewerkers die nu plaatsvinden maken dat hier twijfels over zijn. Ook zijn er zorgen dat er kinderen met steeds zwaardere problematiek in de pleegzorg terecht komen. Goede begeleiding is dan juist onmisbaar. Sommige pleegouders geven aan dat **pleegzorgbegeleiding een specialisme is** waarvan ze bang zijn dat dit door de nadruk op generalistisch werken verdwijnt.

Juiste zorg beschikbaar?

12%

Ook is er zorg of pleegkinderen nog wel de juiste zorg kunnen krijgen. Zeker daar waar pleegkinderen gebruik maken van 'extra zorg' voor psychische, emotionele en sociale problemen maken pleegouders zich zorgen. De plek die zij deze kinderen bieden in hun gezin is erg belangrijk, maar dat de aanvullende hulp en **ondersteuning beschikbaar blijft** voor deze kwetsbare groep kinderen is evenzo belangrijk. Ook zijn er pleegouders die zich zorgen maken of er wel voldoende zorg en ondersteuning blijft voor de thuissituatie van hun pleegkind.

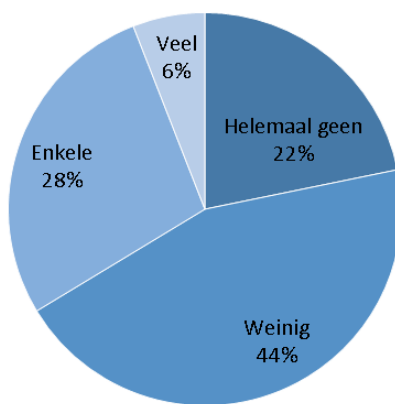
Overige zorgpunten

- Financiële consequenties voor pleegouders
- De mate waarin er kennis verloren gaat
- Zorgen over de vele wisselingen van medewerkers
- Zorgen door alle onduidelijkheid die er nog is.
Ben ik wel voldoende op de hoogte?
- Dat kinderen de dupe zullen worden van de transitie
- Zorgen over onderlinge verhoudingen.
Voor welke zorg kun je waar terecht? Wie bepaalt?

De overige 13 procent van de pleegouders hadden erg uiteenlopende of specifieke zorgpunten. Bijvoorbeeld over de vertraging die er gaat ontstaan omdat niemand verantwoordelijkheid durft te nemen of doordat mensen het wiel opnieuw willen uitvinden. Ook is er een groepje pleegouders bang dat er veel ongelijkheid gaat ontstaan tussen verschillende gemeenten.

KANSEN

1. Kortere lijnen en meer efficiëntie

24% van de respondenten geeft aan kansen te zien doordat de lijnen nu korter worden en er sprake zal zijn van **meer efficiëntie binnen de pleegzorg**. Men geeft aan te wensen dat er een duidelijk aanspreekpunt komt voor het pleeggezin. Pleegouders herkennen dat er veel verschillende hulpverleners waren en verschillende lagen en hopen dat hierin een verbetering zal plaatsvinden. Ook geven een aantal pleegouders aan dat ze hopen dat daarmee een en ander kan **versnellen**, zij zijn van mening dat er veel bureaucratie is en daardoor processen lang duren.

2. Betere samenwerking

8% van de pleegouders ziet kansen in een betere samenwerking tussen partijen. Hierbij gaat het met name om de samenwerking tussen verschillende disciplines en hulpverleningsorganisaties, maar ook met kerken, scholen en andere instanties in de wijk. Een aantal pleegouders geeft hierbij ook aan dat ze kansen zien doordat er mogelijk meer oplossingen worden gezocht in het **netwerk** van het pleeggezin en het netwerk rondom het kind.

Overige kansen:

- Meer preventie
- Politieke betrokkenheid bij pleegzorg
- Een frisse wind en nieuwe ideeën brengen verbeteringen met zich mee
- Betere begeleiding van pleeggezinnen
- Meer maatwerk

Overige tips:

Laat bestaande kennis niet verloren gaan

Ben geïnformeerd en betrokken. Ga in gesprek met alle betrokken partijen

Wees zuinig op pleeggezinnen. Koester pleeggezinnen en durf ook te investeren

Haal de juiste mensen in huis, zorg voor voldoende mankracht en expertise

Zoek de samenwerking, vooral met andere gemeentes

Verander niets dat al goed is

TIP 1 Ga in gesprek en neem contact op met de pleeggezinnen in je gemeente.

Pleegouders hebben vaak jarenlange ervaring en kunnen u veel vertellen over wat er nodig is in de zorg voor deze kinderen. Ook kunt u dan zien en ervaren hoe een pleeggezin eigenlijk functioneert en wat er allemaal bij komt kijken. Luister goed naar wat pleegouders en hun gezinnen nodig hebben. **19%**

TIP 2 Informeer de pleeggezinnen in je gemeente en geef duidelijkheid.

Geef duidelijke informatie over de veranderingen en laat weten bij wie pleegouders waarvoor terecht kunnen. Ben helder, transparant en zorg voor een goede bereikbaarheid. Geef ook inzicht in waar jullie mee bezig zijn. Organiseer bijvoorbeeld een informatie avond voor pleegouders of ontwikkel een stroomschema zodat het snel duidelijk is voor welke zorg of financiering je waar moet zijn. **17%**

TIP 3 Zet het kind centraal!

Het mag niet om geld of organisatiebelangen gaan maar kijk naar wat de groep kinderen die op pleegzorg is aangewezen nodig heeft. Ook benadrukken pleegouders dat er rond het kind vaak tegenstrijdige belangen zijn: die van ouders, pleegouders en hulpverlenende instanties. Ze drukken gemeenten op het hart zich te verdiepen in de belangen van deze kinderen en daar naar te handelen. **10%**

